

**§ 75 Uppdrag minskade personalkostnader- Akutvårdsplatser
sjukstugor i Södra Lapplandsområdet
HSN 374-2025**

Sammanfattning

Utifrån ett riktat uppdrag från regionfullmäktige till hälso- och sjukvårdsnämnden har nämnden gett hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att ta fram ett åtgärdspaket för att minska personalkostnader.

Ett av åtgärdsförslagen omfattar att begränsa och samordna sjukstugornas akutvårdsplatser till tre av sju faciliteter. Åtgärden förväntas innebära bättre nyttjande av samordnade resurser och besparingar på grund av minskat utnyttjande av hyrpersonal.

En sjukstuga kan liknas vid ett minisjukhus där det utöver primärvård, finns tillgång till akutsjukvård samt akutvårdsavdelning. Här finns en bred kompetens med allmänläkare, sjuksköterskor, undersköterskor, ambulanspersonal, barnmorskor och paramedicinsk personal. Sjukstugorna har i allmänhet röntgen- och laboratorieutrustning, ambulans samt telemedicinsk teknik som möjliggör utredning och behandling av flertalet patientkategorier.

Utöver tilläggsuppdraget (i primärvårdsbeställningen) rörande akutvårdplatserna och hälsovalets beställning av primärvård finns det ingen tydlig eller beslutad vårdnivå av vad som förväntas erbjudas på sjukstuga. Detta innebär att befintliga vårdnivåer kan variera mellan regionens sjukstugor då det har funnits utrymme att utforma utbudet efter lokala förutsättningar, resurser och till viss del kompetens.

Konsekvenserna blir att det förutom varierande vårdnivåer även skapar ekonomiska utmaningar då det inte finns ett tydligt formulerat uppdrag och med detta inte heller motsvarande finansiering, vilket tydligt avspeglas i de underskott som ses i verksamheten.

Utmaningar gällande kompetensförsörjning och demografisk utveckling förutsätter en förändrad struktur gällande sjukstugornas akutvårdsuppdrag (Bilaga 3). Tre alternativ har tagits fram för ett förändrat akutvårdsuppdrag. Samtliga alternativ innebär att akutvårdsplatser vid 4 till 5 sjukstugor avvecklas. I de kommuner där akutvårdsplatserna avvecklas utvecklas en ny vårdnivå i samverkan med kommunerna för att framförallt hantera palliativa och äldre patienter. Alternativen redovisas i detalj i Bilaga 5.

För samtliga tre alternativ är det viktigt genom kommunikation med medborgarna blir lyckosamma i att ändra befolkningens sökbeteende och även förväntningar på den lokala servicenivån. Att i första hand använda 1177 eller 1177 direkt för stöd och råd, samt för triagering till rätt vårdnivå. Även att skapa trygghet och acceptans för våra övriga digitala vårdtjänster.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar om alternativ två vilket innebär:

- Bibehåll regionens 18 vårdplatser i Storuman, Vilhelmina och Tärnaby, med möjlighet att vid behov tillfälligt kunna hantera +2 överbeläggningar på respektive sjukstuga.
- Bemanningen oförändrad på de tre sjukstugorna.
- Akutmottagning 24/7 på dessa tre sjukstugor.
- I övriga kommuner utformas en ny vårdnivå i samverkan med kommunerna, där två vårdplatser ska hantera behovet av palliativ vård och äldre med tillfälliga medicinska insatser. I princip skulle det vara avancerad hemsjukvård som bedrivs inom ramen för 24/7-tillsyn i kommunal verksamhet. Totalt skulle det bli 8 platser på denna vårdnivå.
- På dessa orter finns primärvård inom ramen för Hälsovalet med utökade öppettider på vardagar måndag - fredag 08–20.
- Ökad bemanning med sjuksköterska och undersköterska kvällstid 17–20.
- Primärvårdsakuta (PVA) och övriga akuta ärenden under övrig tid hänvisas till närliggande sjukstuga

Hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att genomföra förändringen stegvis i samverkan med kommuner, ambulanssjukvård, sjukhus och tandvård samt i nära dialog med sjukresor, medborgare, invånartjänster och kommunikationsstab.

Förslag till beslut vid sammanträdet

Eva Arvidsson (V) yrkar avslag till liggande förslag.

Håkan Andersson (C) yrkar följande;

- bifall till föreslagna att-satser 1 till 3
- avslag till föreslagna att-satser 4 till 7
- att hälso-och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att i samverkan med Dorotea, Malå, Sorsele och Åsele kommuner utreda hur invånarna i respektive kommun på ett långsiktigt hållbart och resurseffektivt sätt kan tillförsäkras hälso- och sjukvård motsvarande sjukstugornas nuvarande utbud.
- att hälso-och sjukvårdsdirektören presenterar beslutsförslag till nämnden så snart som möjligt. Beslutsunderlagen ska innehålla en risk- och konsekvensanalys som visar hur förslaget påverkar invånare, personal, verksamhet samt ekonomi.

Beslutsgång 1

Ordförande ställer Eva Anderssons yrkande mot Håkan Anderssons yrkande och finner att utskottet beslutar enligt Eva Anderssons yrkande.

Beslutsgång 2

Ordförande ställer därefter liggande förslag mot Eva Anderssons yrkande och finner att utskottet beslutar enligt liggande förslag. Håkan Andersson avstår att delta i beslutet.

Beslut

Arbetsutskottet föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar om alternativ två vilket innebär:

- Bibehåll regionens 18 vårdplatser i Storuman, Vilhelmina och Tärnaby, med möjlighet att vid behov tillfälligt kunna hantera +2 överbeläggningar på respektive sjukstuga.
- Bemanningen oförändrad på de tre sjukstugorna.
- Akutmottagning 24/7 på dessa tre sjukstugor.
- I övriga kommuner utformas en ny vårdnivå i samverkan med kommunerna, där två vårdplatser ska hantera behovet av palliativ vård och äldre med tillfälliga medicinska insatser. I princip skulle det vara avancerad hemsjukvård som bedrivs inom ramen för 24/7-tillsyn i kommunal verksamhet. Totalt skulle det bli 8 platser på denna vårdnivå.
- På dessa orter finns primärvård inom ramen för Hälsovalet med utökade öppettider på vardagar måndag - fredag 08–20.
- Ökad bemanning med sjuksköterska och undersköterska kvällstid 17–20.
- Primärvårdsakuta (PVA) och övriga akuta ärenden under övrig tid hänvisas till närliggande sjukstuga

Hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att genomföra förändringen stegvis i samverkan med kommuner, ambulanssjukvård, sjukhus och tandvård samt i nära dialog med sjukresor, medborgare, invånartjänster och kommunikationsstab.

Reservation

Eva Arvidsson (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Håkan Andersson (C) reserverar sig till förmån för eget yrkande med följande motivering:

Region Västerbotten kan inte ensidigt fatta beslut om hur vi ska samverka med Dorotea, Malå, Sorsele och Åsele kommuner. Det måste göras i samverkan med kommunerna. Det måste även tas med utgångspunkt i invånarnas behov av hälso- och sjukvård. Samverkan kan även innefatta delar av kommunal vård och omsorg.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Akutvårdsplatser sjukstugor
- Bilaga 1. 240828-4. Vårdnivå sjukstuga
- Bilaga 2. 240516-4. Samrådsmöte Vårdnivåer
- Bilaga 3. 240202-3. Kompetensförsörjning SL 2024-2028
- Bilaga 4. ppt inför RoK 2025 04 24
- Bilaga 5. Uppdrag översyn gällande samordning av nuvarande akutvårdsplatser på sjukstugor i södra Lappland - 250519 -